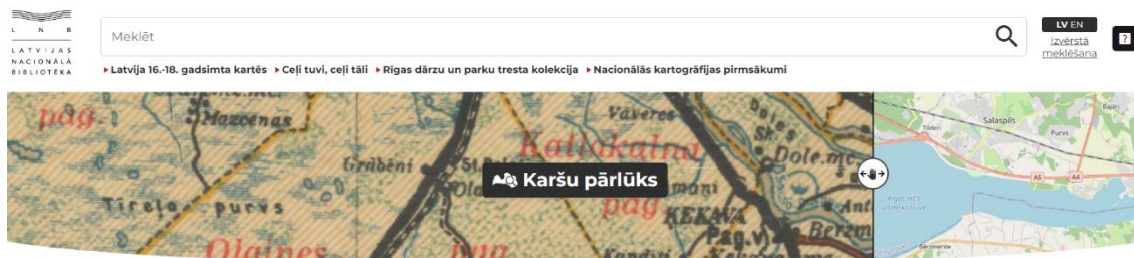

Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālās karšu kolekcijas lietošanas pamācība

kartes.lndb.lv

Latvijas Nacionālās bibliotēkas digitālā karšu kolekcija ietver gandrīz 6 tūkstošus digitalizētu karšu, plānu un atlantu no Latvijas Nacionālās bibliotēkas krājuma. Kolekcijā atrodami kartogrāfiskie materiāli ir izdoti sākot no 16. gadsimta līdz mūsdienām. Veicot turpmāku karšu digitalizēšanu, kolekcija tiks pastāvīgi papildināta.

Meklēšana sākumlapas meklētājā

Kartes meklēšanu sākumlapas meklētājā var veikt, meklēšanas lodziņā ierakstot vienu vai vairākus vārdus un klikšķinot uz lupas ikonas vai nospiežot taustiņu *Enter*. Iespējams meklēt arī tikai pēc vārda daļas, neierakstot pilnu vārdu.

Izvērstā meklēšana

Izvērstajā meklēšanā iespējams karti meklēt pēc vairākiem visbiežāk aizpildītajiem kartes metadatu laukiem – jebkura metadatu lauka, nosaukuma, autora, izdevēja, kartes oriģināla novietojuma koda jeb šifra, tematiskā priekšmeta un izdošanas gada. No izkrītošajām izvēlnēm iespējams izvēlēties arī laika posmu, kad karte ir izdota, kā arī kartes mērogu.

Jebkurš lauks	Izdevējs
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Nosaukums	Oriģināla novietojuma kods
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Autors	Tematiskais priekšmets
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Laika posms	Mērogs
<input type="text"/>	<input type="text"/>
Gads	
<input type="text"/>	

Meklēt

Atsevišķas karšu kolekcijas

Sākumlapā zem meklēšanas lodziņa iespējams izvēlēties skatīt kādu no atsevišķi veidotajām digitālajām karšu kolekcijām:

► [Latvija 16.-18. gadsimta kartēs](#) ► [Ceļi tuvi, ceļi tāli](#) ► [Rīgas dārzu un parku tresta kolekcija](#) ► [Nacionālās kartogrāfijas pirmsākumi](#)

Kolekciju "**Latvija 16.-18. gadsimta kartēs**" veido LNB krājumā esošās senās kartes, kurās ietverta Latvija vai tās vēsturisko reģionu teritorija. Sarežģīta vēsturiskās attīstības gaita un ģeogrāfiskais novietojums Eiropas lielvalstu krustpunktā izskaidro to, ka mūsdienu Latvijas teritorijas kontūras varam saziņēt senās Skandināvijas, Vācijas, Polijas, Prūsijas un Lietuvas un Krievijas kartēs.

Kolekcijā "**Ceļi tuvi, ceļi tāli**" iekļautas kartes, kas tematiski saistītas ar tūrismu, ceļošanu un ceļiem. Kolekcijā iekļautās kartes izdotas no 16. gadsimta līdz mūsdienām un atspoguļo Latvijas un kaimiņzemju teritoriju dažādos vēstures periodos. Tās ir dažādas ceļu un dzelzceļu kartes, vecākās tūrisma kartes un pilsētu plāni.

Rīgas dārzu un parku tresta kolekciju veido vairāk kā 200 vienības, kas atspoguļo pilsētas apstādījumu vēsturi apmēram simt gadu garumā. Tie ir unikāli materiāli: pilsētas dārzu, parku, skvēru un kapsētu plāni, arhitektūras objektu un skulptūru zīmējumi, kā arī atsevišķu kvartālu un ielu apstādījumu plāni. Kolekcija aptver laika periodu no 19. gadsimta 60. gadiem līdz 20. gadsimta 70. gadiem, tajā ietilpst arī Rīgas pilsētas un tās apkārtnes plāni no 19. gadsimta beigām un 20. gadsimta sākuma. Kolekcijas lielāko daļu veido oriģinālie plānu un karšu zīmējumi, kas saglabājušies vienīgajā eksemplārā ar Rīgas pilsētas dārznieku Georga Kūfalta, Andreja Zeidaka un Kārļa Barona autogrāfiem.

Kolekcijā "**Nacionālās kartogrāfijas pirmsākumi**" apkopotas kartes un atlanti, kas izdoti Latvijā sākot no 19. gadsimta vidus līdz 1919. gadam latviešu, vācu un krievu valodā. Kolekcijā iekļautas pirmās latviešu valodā izdotās kartes un to apraksti, pirmā latviešu kartogrāfa Matīsa Siliņa izdevumi, pirmie atlanti latviešu valodā; ceļu, administratīvās, politiskās, fizioģeogrāfiskās, pārskata, mācību u.c. kartes. Ģeogrāfiski kolekcija ietver Latvijas, Krievijas, Eiropas, pasaules, atsevišķu reģionu kartes un pilsētu plānus.

Karšu pārlūks

Karšu pārlūks ļauj aplūkot ģeoreferencētas vēsturiskās kartes kopā ar dažādiem mūsdienu ģeotelpisko datu slāņiem. Karšu pārlūkā var veikt mērījumus un zīmējumus, kā arī saglabāt un dalīties ar kartes esošā stāvokļa saiti.

Kartes navigēšana

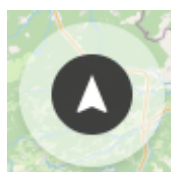
Pietuvināšana:

- Peles dubultklikšķis uz vēlamo pietuvināšanas vietu;
- Peles rullis, ja tāds pieejams;
- Turot tastatūras 'shift' pogu un uz kartes velkot peli, lai uzzīmētu taisnstūri, kas tiks pietuvināts;
- Izmantojot tuvināšanas rīku augšējā labajā stūrī:

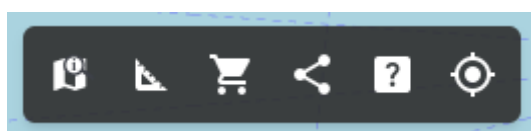
Rotēšana:

- Turot tastatūras 'shift' un 'alt' pogas, un uz kartes velkot peli;
- Izmantojot kompassa rīku blakus tuvināšanas rīkam, ar peli velkot baltajā laukumā:

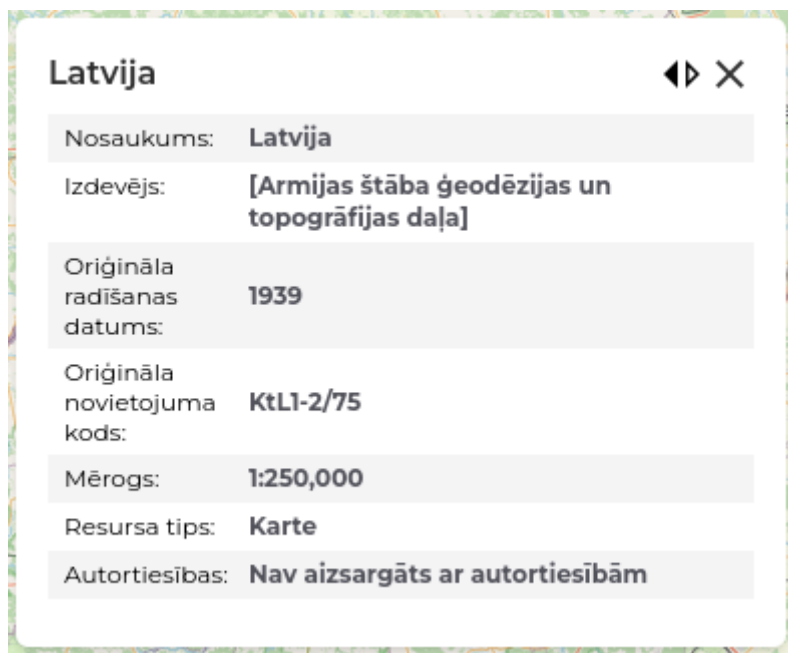

Kartes rīkjosta

Kartes rīkjosta atrodas kartes kreisajā apakšējā stūrī:

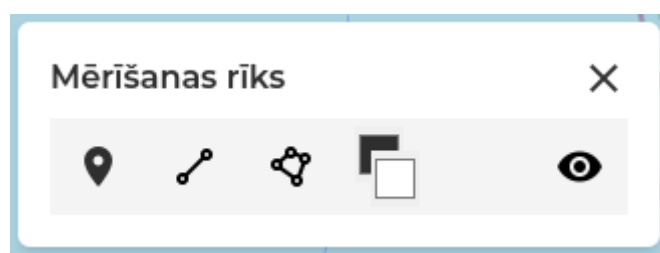
Metadati:

Ģeoreferencēto vēsturisko karšu saīsinātie metadati.

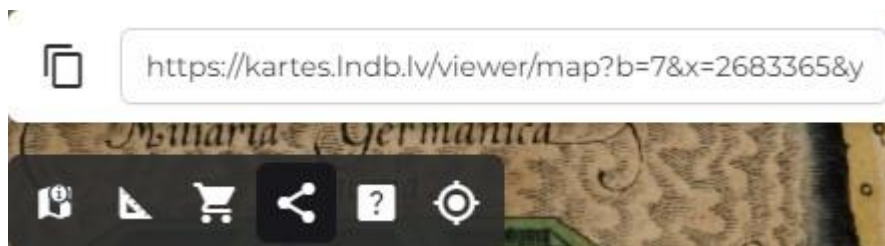
- Lai uzrādītos metadati, ir jābūt ieslēgtai vēsturiskai kartei.
- Pārslēgšanās starp metadatiem divu karšu skatos izmantojot pārslēgšanās pogu: ◀▶
- Nospiežot uz kartes nosaukuma, tiek atvērts DOM objekts jaunā cilnē.

Mērīšanas/zīmēšanas rīki:

- Izvēlieties ģeometrijas veidu (punkts, līnija, poligons);
- Izvēlieties ārējās malas un aizpildījuma krāsu;
- Izvēlieties vai rādīt mērījumus/koordinātas;
- Klikšķinot vai turot 'shift' un velkot, zīmējiet uz kartes.

Kartes dalīšanās/saglabāšana:

- Nospiežot uz pogas vai ievades lauka, pašreizējās kartes ieslēgtie slāņi, mērījumi, koordinātas un pietuvināšanas līmenis tiek saglabāts un saite tiek nokopēta.
- Ja tiek veiktas izmaiņas, tad nepieciešams no jauna nospiegt uz pogas vai ievades lauka.

Palīdzība

Saite uz kartes skata lietošanas pamācību.

Atrašanās vieta

Lietotāja aptuvenās atrašanās vietas attēlošanas rīks.

- Lai rīks strādātu, pārliecinieties, ka vietnei ir dota atļauja izmantot lietotāja atrašanās vietu:

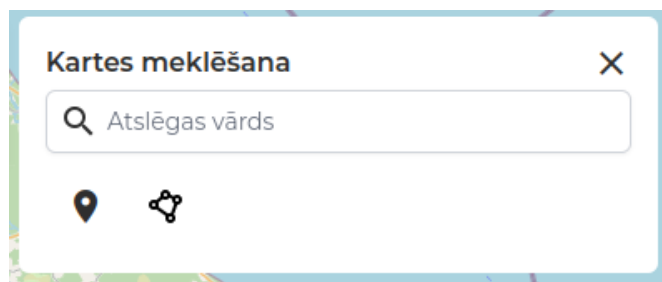

Kartes meklēšana un pārslēgšana

Kartes meklēšana un pārslēgšana atrodas kartes augšējā kreisajā stūrī:

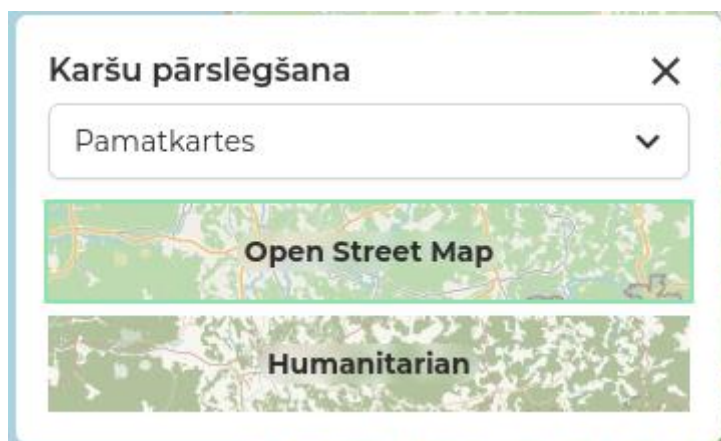

Kartes meklēšana

- Lai meklētu pēc kartes atrašanās vietas, ievadiet vietvārda nosaukumu un nospiediet 'enter'.
- Lai meklētu pēc punkta vai poligona, nospiediet attiecīgo ģeometriju un uzzīmējiet to uz kartes.
- Rezultātos nospiežot uz kartes, attiecīgā karte tiks ieslēgta.

Kartes slāņu pārslēgšana

- Izvēlieties kartes slāņa kategoriju;
- Pārslēdziet attiecīgo slāni.